

Великани — растения.

Отъ В. Луневичъ.

Въ тъмнитѣ лесове на далечнитѣ отъ насъ страни се вѣдять чудовища-великани, само че това не сж хора, а растения.

Едно отъ тия чудовища живѣе въ горешитѣ, пустиннитѣ равнини на Мексико*); срѣща се и въ най горешитѣ страни на Европа. Нарича се *мексиканска агава*. Но не мислете, че то е заслужило името великанъ по високия си ръстъ. Забележителни сж нейнитѣ грамадни, дебели, месисти листа, които на снопъ се подаватъ ниправо изъ земята. За да се обхване тоя снопъ, трѣбва да се заловятъ най-малко трима души. Значи, това растение е интересно не по своята височина, а по своята дебелина и гигантски листа.

Но ето още какво е интересно у мексиканската агава. Тя цвѣти за пръвъ пѣтъ на седмата или осмата си година. Въ срѣдната на листата израства дълъгъ, много дълъгъ цвѣтенъ стълбъ, високъ осемъ метра и въ основата дебелъ около 35 сантиметра. По дължината на тоя стълбъ сж наредени множество твърде голѣми жълти цвѣтове. Като гледашъ издалечъ цѣфнала агава, мислишъ, че предъ тебе стои грамаденъ свѣщникъ съ много свѣщи.

Обаче мексиканската агава не е, Богъ знае, колко много удивителна и тя е попаднала между великанитъ поради много голѣмитѣ си листа и интересния си цвѣтенъ стълбъ.

Съвсемъ други сж красивитѣ, стройнитѣ палми. Тѣ наистина сж красиви и не напразно се наричатъ князе въ царството на растенията.

Погледнете *кокосовата палма*, сжщата тая, която дава грамадни кокосови орѣхи. Полюбувайте се на разкошната *финиковата палма*, наречена „кърмачка на пустинята“, защото въ тѣзи горещи пустинни страни — Африка и Арабския полуостровъ — дето се срѣщатъ цѣли гори съ финикови палми, финикитѣ (фурмитѣ) сж главната храна на хората, тъй както хлѣбътъ у насъ.

Колко красиви сж тия палми! Тѣ нѣматъ клони. Правото и гладко стѣбло на финиковата палма се издига нагоре понѣкога 20 метра; на върха му стои корона отъ разкошни разперени листа; всѣки листъ е дълъгъ до 4 метра и прилича на разкошно зелено перо отъ крилата на нѣкоя приказна птица.

Въ нашитѣ страни като великани срѣдъ растенията се славятъ джбоветѣ, кестенитѣ и чинаритѣ.

Интересенъ е величествениятъ кестенъ, който расте на склона на планината Етна**). Въ неговата коруба е построенъ малъкъ параклисъ, кждето могатъ свободно да влѣзатъ нѣколко богомолци.

Обаче сжщински гиганти трѣбва да се считатъ *великитѣ*

*) Въ Северна Америка.

**) На островъ Сицилия, въ Срѣдиземно море.